

[A. C. Normann.]

planen, fordi den forudsætter frie valg i Tyskland, og fordi planen selv og de mange forslag, som den senere har givet anledning til, indeholder løsninger, som de demokratiske lande kan tilslutte sig. Når jeg også her medtager Rapackiplanen, er det, fordi den viser muligheder for østlig tilslutning til tanken om en atomfri zone, og ikke fordi jeg uden videre går ind for den, sådan som et blad forleden skrev.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at der i det radikale venstre næres et ønske om, at Danmark, eventuelt i et samvirke med andre små lande, hvis problemer ligner vore, skal være så aktiv som muligt i bestræbelserne for at opbygge freden, for der er jo her tale om positivt at skabe en fredskonstruktion til afløsning af mistillidens og ængstelsens nervespændte kolde krig. Det, som menneskene spørger om her i Danmark og i øvrigt rundt omkring i verden, er, om vi, der lever i dag, er forudbestemt til resten af vort liv at befinde os i en neurotisk tilstand af spænding og ængstelse, eller om vi skal opleve en tryk verden, hvor vi ser fremtiden i møde med afspændte rolige sind, eller om der ingen fremtid bliver. Så store i linjerne er udenrigspolitikens problemer i dag — man kan også sige: så enkle.

Jeg har nu antydnet det radikale venstres syn på den mest aktuelle side af vort udenrigspolitiske spørgsmål og skal herudover kun udtale det ønske, at Danmark, eventuelt i samarbejde med andre små lande, må gøre sig stærkere gældende end hidtil i internationale forhandlinger og ikke vige tilbage for at foreslå initiativer, når mulighederne derfor viser sig. Det radikale venstre har ikke bidraget til Danmarks optagelse i NATO, og vi har også været imod en del af de handlinger, der fulgte i NATOs kølvand, deriblandt Vesttysklands optagelse i forbundet, og jeg har her advaret mod at lade denne sidste handling få for vide konsekvenser; men så meget mere glæder jeg mig over at kunne udtrykke det radikale venstres tilfredshed med den linje, der nu har været den danske linje i mere end et år: Suezstriden indanket for FN, oprettelsen af en dansk FN-styrke, ingen atomvåben eller angrebsraketter hertillands, tilslutning til en topkonference, en positiv indstilling til en afmilitariseret zone og andre

ting. Det er ting, der bidrager til afspænding og til styrkelse af FN, de to hovedformål for det radikale venstres udenrigspolitiske stræben. Denne politik har altså også bidraget til at formindske et modsætningsforhold mellem de danske partier indadtil.

Jeg har i tilknytning hertil et par bemærkninger at gøre om militærspørgsmålet. De to forsvarsskitser, som forsvarsstyrelsen har fremlagt for forsvarsudvalget, har givet anledning til mange mærkelige fabuleringer i pressen, hvorimod de i kommissionen ikke toges særlig alvorligt, så vidt jeg har forstået det. Det er vist ganske naturligt, for intet af disse to forslag indeholdt det forslag til en strukturændring, som vel alle parter i folketinget havde ventet. Hele den udvikling, teknisk og udenrigspolitisk, som har medført vide konsekvenser i andre NATO-lande, som har medført rationaliseringer, krav om betydelige nedskæringer af de konventionelle styrker, opgivelse eller decimering af traditionelle våben, nedsættelse af tjenestetiden o. s. v., synes næsten helt at være overset af den danske forsvarsstyrelse. Intetanende og trofast mod tillærte forestillinger går man uden om virkelige nydannelser.

Selv i spareforslaget til de 850 mill. kr. er det, som om en selvstændig vurdering af NATOs politiske direktiver er udelukket, som om vi er aldeles nagelfaste med NATO-direktivet og f. eks. ikke kan pille ved begreber som beredskabsstyrker eller som bl. a. Tyskland, Belgien, Holland og Sverige røre ved tjenestetiden, bortset fra den lille styrke af kasernemandskab, der er tale om. Men det politiske direktiv indeholder ikke nogen bestemt juridisk forpligtelse for os, og den moralske forpligtelse fortolkes i andre lande anderledes bevægelig end her, hvor vi ganske vist aldrig har fulgt direktivet helt ud, men ved enhver forandring i forhold til NATOs ønsker har mødt stærk modstand; ikke bare hos forsvarsstyrelsen, men også her i tinget, navnlig fra konservativ side.

Forsvarsstyrelsen har ikke, som jeg har set antydnet, stillet forslag i 850 mill.-skitsen om andre landes overtagelse af danske forsvarsfunktioner. Man har gjort styrelsen uret, når man har skrevet og sagt det, men styrelsen siger rent ud, at dette må være forudsætningen, hvis skitsen skal realiseres. Der er måske grund til at føle lidt forstemt-